

17.10.2024

6-Б кл.

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Цивілізації річкових долин: Індія, Китай.

Мета уроку: ознайомити учнів із впливом природно-географічних умов на розвиток є цивілізації Індії, Китаю; повсякденним та господарським життям; формувати інформаційну компетентність: розвивати вміння учнів працювати з джерелами історичної інформації, формувати хронологічну компетентність: навчати учнів локалізувати історичні події у часі; розвивати вміння працювати з історичною картою, вчити знаходити на карті територію Передньої Азії, долини річок Тигр, Євфрат; виховувати повагу до праці, трудової діяльності людини

Актуалізація опорних знань. Мотивація навчальної діяльності.

Історична хмаринка. Поясніть значення термінів, понять.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/XK9y7Jbicpl?si=ySVidMWOXR57GNS4>

Вивчення нового матеріалу

Природно-географічні умови Індії.

Місце розташування Індії - Південь Азії

Клімат – жаркий, вологий

Річки – Інд і Ганг

Гори – Гімалаї

Основні заняття – землеробство, скотарство, ремесло, торгівля, рибальство.

За природними умовами землі Індії можна поділити на три райони. Індська область (північно-західна частина півострова) з долиною річки Інд і сусідніми гірськими районами. Тут переважно сухий клімат, дощі випадають рідко, але Інд широко розливається і несе разом із своїми водами на поля родючий мул.

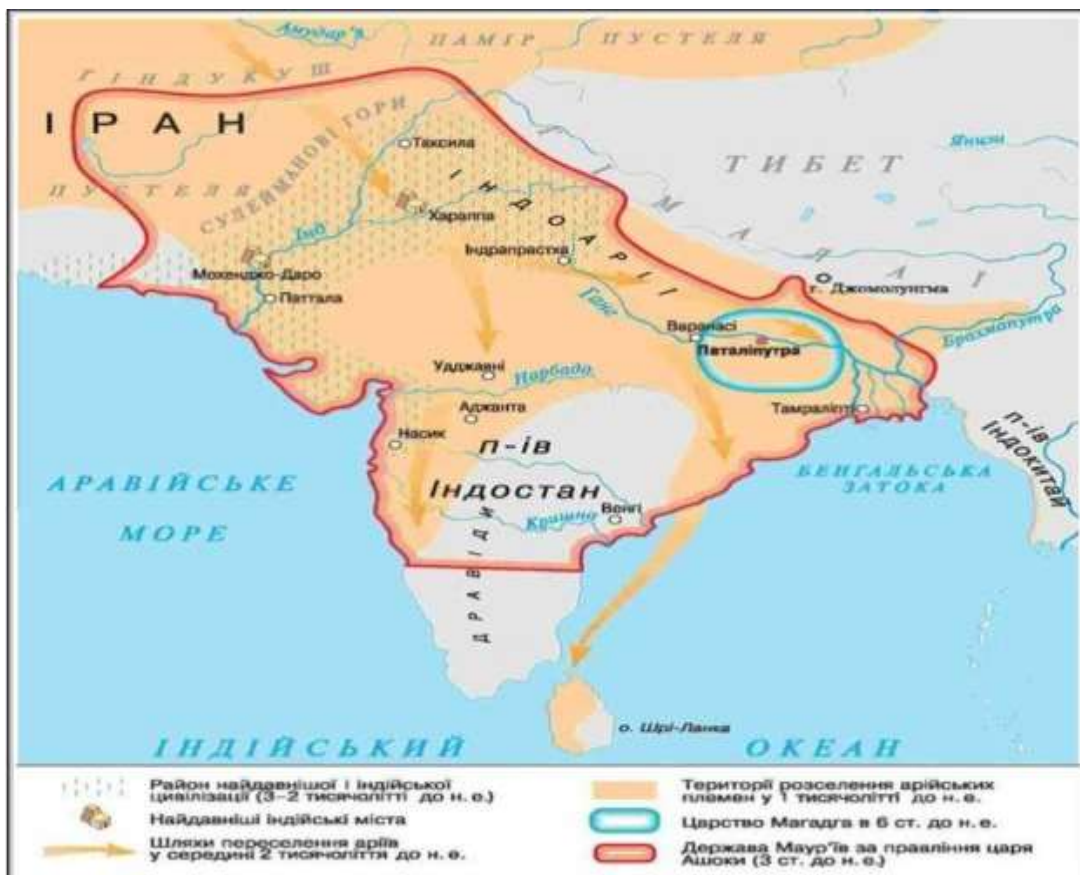
Гангська область (північно-східна частина півострова) простягається вздовж долини річки Ганг. У цій області з червня до вересня йдуть дощі. розливами Гангу наноситься родючий мул. Жаркий та вологий клімат сприяє розвитку рослинності: ця область була вкрита джунглями — густими лісами та чагарниками, в яких жили слони, тигри, пантери, велика кількість птахів та змій.

Декан (Південна Індія) має складний рельєф, тут нерегулярно випадають дощі й немає великих річок.

Більшість населення Давньої Індії проживало в невеликих поселеннях, оточених суцільною стіною або парканом для захисту від нападників та диких звірів. Одноповерхові будівлі були розташовані навколо водоймища.

Робота з картою

Розгляньте карту та поміркуйте, де було зосереджено життя людей?

Робота зі схемою

Найдавніші міста в долині річки Інд:

- **Моженджо-Даро, Хараппа.**
- Час виникнення — III тисячоліття до н. е. Існування — близько 1 тис. років.

Центр (піднесена частина) — фортеця правителя
Навколо — місце поселення городян
Вулиці — перетинаються під прямим кутом
Будинки — від маленьких хатин до 2-3-х поверхових будівель
Особливість — наявність водогону і каналізації (вперше на Сході)

Основні заняття

Землеробство	Скотарство	Ремесло
Вирощування ячменю, рису, пшениці та ін.	Розведення кіз, овець, буйволів, верблюдів, корів, віслуків	Гончарне, прядильне, ювелірне, обробка бронзи
Розвиток торгівлі		

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

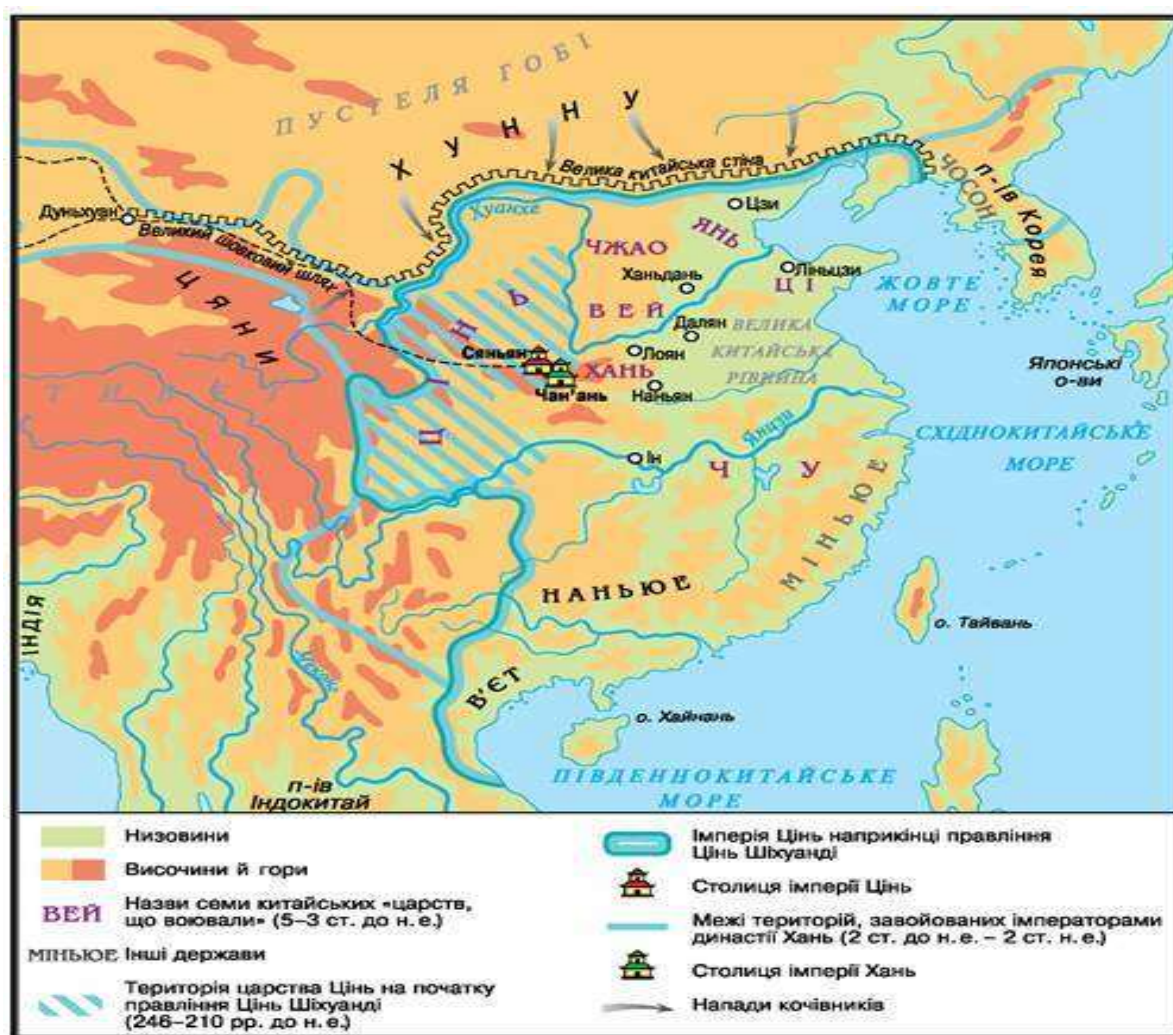
https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Географічне положення давнього Китаю

Китай — дуже велика країна, клімат тут різноманітний: на заході в степах, напівпустелях і пустелях він дуже сухий, а якщо рухатися далі на схід — стає вологішим, м'якшим: тут випадає більше опадів, земля стає щедрішою на рослинність.

Робота з картою.

Розгляньте карту та поміркуйте, де було зосереджено життя людей?

Переважно Китай — гірська країна: 80% поверхні займають височини й гори (висота Тибетського нагір'я сягає 4000-5000 м); мабуть, тому іноді цю країну називають «Піднебесна». Гори захищають східні рівнинні землі від північних вітрів. Високо в горах розташовані витoki двох великих річок — Хуанхе і Янцзи. Береги Хуанхе утворюють лесові ґрунти і тому їх легко розмивають дощі: ріка розливається, поглинаючи селища, сади та лани. «Жовта ріка», «ріка бідувань», «горе Китаю» — так називали Хуанхе. Вона іноді обирала нове русло й продовжувала шлях до моря за

кілька кілометрів від попереднього. Мабуть, життя тут було б неможливим, якби не висока родючість лесових ґрунтів, які, зволожуючись, дають високі врожаї. Саме це здавна приваблювало людей у долини Хуанхе та Янцзи.

Східна Азія	— між морями Тихого океану і горами Тибет
На північному сході	— Східнокитайська рівнина
Центральна частина	— гористо-лісиста

Найбільші річки

Північ		Південь
Хуанхе («жовта»)		Янцзи («голуба»)
«Блукаюча річка» — під час дощів розливається на десятки кілометрів		
Родючий лес. Можливість обробки м'якого ґрунту; умови для розвитку землеробства	Затоплення селищ, біди. Необхідність боротьби з повенями; будівництво раніше, ніж на берегах Янцзи	Тропічні ліси, чагарники бамбука

Узагальнення. Систематизація.

Бесіда

- Чим відрізняються природні умови долин річок Інд і Ганг?
- Коли існувала Індська цивілізація? Назвіть свідчення її високого рівня розвитку.
- Опишіть географічне положення Індії щодо Єгипту, Месопотамії.
- Які кліматичні особливості могли привернути увагу людей в долині річки Інд?
- Чому долину річки Ганг почали освоювати пізніше, ніж басейн річки Інд?

Рефлексія

*Скориставшись уявним мікрофоном, доповніть твердження: Раніше я не знав / не знала, що...

Домашнє завдання:

1. Опрацюйте опорний конспект, запам'ятайте географічні об'єкти Індії та Китаю.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!